

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.054/2024/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szécsényiné Dr. Márfoldi Katalin Zsuzsanna ügyvéd (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a személyesen eljáró 'alperes neve' (cím) alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása és járulékai iránt folyamatban lévő perben a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.042/2023/57. számú ítélete ellen az alperes által 60. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg a felperesnek helyrajzi szám 15 000 (kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A peres felek házastársak voltak; házassági életközösségük 1982. május 8. napjától 2019. május 13. napjáig állt fenn. Házasságukat a Debreceni Járásbíróság a 2021. július 21. napján jogerőre emelkedett 21.P.22.995/2020/8. számú ítéletével bontotta fel.

[2] A felek utolsó közös lakóhelyétül a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi szám alatti ingatlan szolgált, a bontóperben kötött egyezség szerint annak kizárólagos használatára az alperes jogosult. Az ingatlan a felperes tulajdonában lévő, de az alperes által használt 1/2 tulajdoni hányadának használati díja 2019. december hónapban 75 485 forint, a 2020. évben havi 78 052 forint, 2021-ben havi 80 628 forint, míg 2022-ben havi 84 740 forint, 2023. január 1. napjától havonta 97 027 forint volt. Az ingatlanban található üzlethelyiséget az alperes az életközösség megszakadását követően bérbeadás útján hasznosította 2022. március 31. napjáig havi 60 000 forint bérleti díj fejében. A bérleti díjból 2021. április 30. napjáig havi 20 000 forintot adott át a felperesnek.

[3] Az életközösség megszakadásakor a felek a vagyonleltárban részletezett, összesen 97 369 237 forint értékű közös vagyonukat képező ingatlanokkal és ingókkal rendelkeztek; a közös tulajdonában lévő valamennyi vagyontárgyat az alperes tartja birtokban és a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan kivételével azok az alperes nevének vannak nyilvántartva.

[4] Az alperes édesapja 2016. február 14. napján hunyt el; a hagyatékát képező n.-i helyrajzi szám2 helyrajzi számú ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét az alperes és testvére, a n.-i helyrajzi szám3 helyrajzi számú ingatlant és a helyrajzi szám4, helyrajzi szám5, helyrajzi szám6, helyrajzi szám7 és helyrajzi szám8 helyrajzi számú zártkerti ingatlanok 24-6/96-od tulajdon illetőségeit jelen per alperese örökölte. Az alperes édesapjának és házastársának a Tv.-i Takarékszövetkezetnél vezetett betétkönyvét 2016. február 24. napján szüntették meg, arról 2 017 152 forintot vettek fel.

[5] Az örökhatározó édesanyja 2017. július 10. napján hunyt el, a n.-i helyrajzi szám2, helyrajzi szám9, és helyrajzi szám10 helyrajzi számú ingatlan illetőségeket, illetve ingatlant, valamint a Magyar Posta Zrt. által részére 2017. augusztus 18. napján értékesített 3 db 1 000 000 forint névértékű és 4 db egyenként 500 000 forint névértékű kincstárjegyet az alperesnek adták át. A kamatozó betétkönyvét 2017. február 08-án szüntette meg, ezt megelőzően azon 4 110 000 forint volt.

[6] A n.-i helyrajzi szám7, helyrajzi szám8, és helyrajzi szám6 helyrajzi számú ingatlanokat, illetőleg az abban az alperest megillető tulajdoni illetőséget az alperes a házassági életközösség fennállása alatt öröklés jogcímén szerezte, azok a különvagyont képezik. Ugyancsak az alperes különvagyont képezi a 'forgalmi rendszám'1 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa' típusú személygépkocsi 5/8-ad tulajdoni illetősége, mivel a vételár ennek megfelelő hányadát az örökségből származó pénzből fizették ki.

[7] Az alperes a házastársi közös vagyon részét képező és bitokában maradt 9 000 000 forint készpénzt a ingatlan1 címe szám alatti ingatlanban tárolta, ahonnan azt eltulajdonították. Az alperes feljelentése alapján indult nyomozást a Ny.-i Rendőrkapitányság a 2020. október 30. napján kelt/..../20...bű. számú határozatával felfüggesztette, mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható

[8] A felperes módosított keresetében a házastársi közös vagyon megosztását kérte akként, hogy a bíróság valamennyi ingó, illetve ingatlan vagyont adja az alperes tulajdonába és kötelezze az alperest 59 563 367 forint megváltási ár megfizetésére. Kérte továbbá az alperest a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan tekintetében 2023. december 30. napjáig összesen 4 085 364 forint többlethasználati díj megfizetésére kötelezni. Kérte továbbá, hogy az alperes számoljon el a 2022. március 31-ig beszedett és ki nem fizetett havi 60 000 forint bérleti díjjal, és kérte az alperest perköltség fizetésére kötelezni. A vagyontárgyak kizárólag alperes tulajdonába adását azzal indokolta, hogy azokat teljes egészében az alperes tartja birtokban az életközösség megszakadása óta és azok bármelyikének kiadásától elzárkózott. Ezzel együtt nem ellenezte azon ingatlanok tulajdonba adását, amelyek tekintetében erre az alperes hajlandó volt.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset részbeni elutasítását kérte. A házastársi közös vagyon megosztását nem ellenezte, azonban állította, hogy a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan csak 22/100-ad részben képezi a házastársi közös vagyont, a fennmaradó tulajdoni hányada az alperes különvagyona, mivel az ingatlanon található lakóépület felépítését különvagyonából finanszírozták. A n.-i helyrajzi szám11, helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15, helyrajzi szám16, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18, helyrajzi szám19, helyrajzi szám20, helyrajzi szám21, helyrajzi szám22, helyrajzi szám23, helyrajzi szám24, helyrajzi szám25, helyrajzi szám26, helyrajzi szám27, helyrajzi szám28. és helyrajzi szám29 helyrajzi számú ingatlanok házastársi közös vagyonba tartozását elismerte, míg az egyéb ingatlanokat különvagyonként jelölte meg. A közös vagyon megosztását a keresettől eltérően akként kérte, hogy a n.-i helyrajzi szám30, helyrajzi szám11, helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15, helyrajzi szám16, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18, helyrajzi szám19, helyrajzi szám20, helyrajzi szám21, helyrajzi szám22, helyrajzi szám23, helyrajzi szám24, helyrajzi szám25, helyrajzi szám26, helyrajzi szám27 és helyrajzi szám28 helyrajzi számú ingatlanokat a bíróság adja a felperes tulajdonába 458 812 forint megváltási ár megfizetése mellett. Ellenkérelme szerint a házastársi közös vagyon értéke 31 731 117 forint volt, amelyből a felperest annak 1/2 része, 15 865 559 forint illeti meg. A 9 000 000 forint készpénz tekintetében állította, hogy mivel az az életközösség megszakadását követően, de még a közös vagyon megosztása előtt kikerült a birtokából, azt ismeretlen személy eltulajdonította, ezért azzal nem tartozik a felperes felé elszámolni. Vitatta a többlet használati díj mértékét és azt is, hogy a felperes arra jogosult lenne. Állította, hogy a bérleti díj felét átadta a felperesnek.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felek házastársi közös vagyonát megosztotta, a rendelkező rész szerint a felperes tulajdonába adta a n.-i helyrajzi szám30, helyrajzi szám11, helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15, helyrajzi szám16, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18, helyrajzi szám19, helyrajzi szám20, helyrajzi szám21, helyrajzi szám22, helyrajzi szám23, helyrajzi szám24 és helyrajzi szám25 helyrajzi számú

ingatlanokat. Az alperes tulajdonába adta a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan felperes tulajdonában lévő $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét, a n.-i – helyesen – helyrajzi szám29 helyrajzi számú ingatlan 4/48-ad tulajdoni illetőségét, a 'forgalmi rendszám'1 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa' típusú személygépkocsit 5 500 000 forint értékben, 9 000 000 forint készpénz megtakarítást, a 'bank neve' jogutódjánál vezetett közös számlán lévő 2 432 704 forintot, a t.-i helyrajzi szám41, helyrajzi szám42, helyrajzi szám43 helyrajzi számú, a n.-i helyrajzi szám31, helyrajzi szám32, helyrajzi szám33, helyrajzi szám34, helyrajzi szám35, helyrajzi szám26, helyrajzi szám27, 267, helyrajzi szám36, helyrajzi szám37, helyrajzi szám38, helyrajzi szám39, helyrajzi szám40 és helyrajzi szám28 helyrajzi számú ingatlanokat, az 'forgalmi rendszám'2 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa'1 típusú gépkocsit, az 'forgalmi rendszám'3 forgalmi rendszámú utánfutót, valamint az 'forgalmi rendszám'4 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa'2 típusú traktort. Kötelezte az alperest a felperes javára 33 684 616 forint megfizetésére.

[11] Megkereste a ... Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztályát a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlanra az alperes részéről 20 337 808 forint megváltási ár megfizetésének igazolását követően, valamint a n.-i helyrajzi szám30, helyrajzi szám11, helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15, helyrajzi szám16, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18, helyrajzi szám19, helyrajzi szám20, helyrajzi szám21, helyrajzi szám22, helyrajzi szám23, helyrajzi szám24 és helyrajzi szám25 helyrajzi számú ingatlanokra a tulajdonváltás tényének bejegyzése érdekében.

[12] Kötelezte az alperest a felperes javára a 2019. december 1. és 2024. január 30. között lejárt 4 182 391 forint, 2024. február 1. napjától kezdődően pedig a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan tulajdonváltásának ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséig minden hónap 5. napjáig havi 97 027 forint többethasználati díj megfizetésére. Kötelezte továbbá az alperest a felperesnek 1 845 000 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[13] A felperest helyrajzi szám38 000 forint, az alperest 1 230 000 forint eljárási illeték, az alperest 370 772 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte.

[14] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:34. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felek között házastársi vagyonszövetség keletkezett, a közös vagyon körét és értékét elsődlegesen a felperes kereseti állítása alapján rögzítette. A hagyatékátadó végzés alapján rögzítette, hogy a n.-i helyrajzi szám7, helyrajzi szám8 és helyrajzi szám6 helyrajzi számú ingatlanok alperes nevén álló tulajdoni hányadai a Ptk. 4:38. § (1) bekezdése szerint az alperes különvagyonát képezik.

[15] Az egyéb ingatlanok, valamint a n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan részbeni különvagyonai jellegére vonatkozó alperesi állítást nem fogadta el, mivel azt az alperes kétséget kizáró módon nem bizonyította. Rámutatott, hogy a különvagyonot állító félnek nem csupán azt kell bizonyítania, hogy rendelkezett különvagyonnal, hanem azt is, hogy azt ezen vagyontárgy megszerzésére fordította. Az alperes bizonyítási indítványa kizárólag a saját bankszámlájának 1982. évi egyenlegére vonatkozó adat megkérésére irányult, azonban önmagában az, ha az életközösség létrejöttkor rendelkezett különvagyonnal, valamint az, hogy abból mikor, milyen összeget vettek ki, nem szükségszerűen bizonyítja a különvagyon építkezésre történt felhasználását, az építkezés ráépítés jellegét és a tulajdoni arányok változását. Az alperes ez utóbbira bizonyítási indítványt nem tett, ezért a folyószámlája egyenlegének beszerzése szükségtelen volt. Szintén nem bizonyítja az egyéb ingatlanok különvagyonai jellegét, hogy az alperes szüleinek halálakor készpénzt és ingatlan vagyont örökölt, mivel nem volt arra bizonyíték, hogy az ingatlanokat mikor és milyen vételár mellett adta el és valóban az abból származó bevételt fordította az egyes, általa különvagyonnak megjelölt ingatlanok megvásárlására. Édesapja

halála után az alperes készpénzt nem örökölt, a kincstárjegyeket tartalmazó anyai hagyaték örökölésekor ingatlanvásárlás nem történt. Szintén nem állapított meg különvagyon a részaránykiadással történő tulajdonszerzés esetében részben az alperes okirati bizonyítékkal ellentétes előadása miatt; részben azért, mert az alperes nem bizonyította, hogy a részarányt szüleitől örökölte vagy ajándékba kapta. Az örökölt ingatlanokon, valamint a felperes által a 'forgalmi rendszám'1 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa' típusú gépkocsival kapcsolatban elismert különvagyonon túl valamennyi, a keresetlevélben megjelölt vagyontárgy közös vagyoni jellegét állapította meg.

[16] A Ptk. 4:42. § (3) bekezdése és 4:60. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes felelősséggel tartozott a házastársi közös vagyonba tartozó 9 000 000 forintért, az abban bekövetkezett veszteség nem értékelhető a felperes terhére, ezért ezen összeget a házastársi közös vagyonhoz tartozóként számolta el.

[17] A Ptk. 4:57. § (1) bekezdése szerint rendelkezett a közös vagyon megosztásáról. Mivel a felperes az alperes ellenkérelmének ismeretében elfogadta, hogy a n.-i helyrajzi szám30 helyrajzi számú, a helyrajzi szám11, helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15, helyrajzi szám16, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18, helyrajzi szám19, helyrajzi szám20, helyrajzi szám21, helyrajzi szám22, helyrajzi szám23, helyrajzi szám25, helyrajzi szám26, helyrajzi szám27, helyrajzi szám28 helyrajzi számú ingatlanok a tulajdonába kerüljenek, a Ptk. 4:60. § (2) bekezdésére és 5:84. § (1) bekezdésére is figyelemmel az indoklás szerint ezen ingatlanokat a felperes, míg az egyéb vagyontárgyakat az alperes tulajdonába adta és kötelezte az alperest a tulajdonába kerülő és az őt a házastársi közös vagyonból megillető érték közötti különbözet felperes részére történő megfizetésére. A házastársi közös vagyon teljes összegét 97 369 237 forintban, az egy főre jutó összeget 48 684 616 forintban határozta meg, figyelemmel arra, hogy a felperes tulajdonába ebből természetben 15 440 000 forint értékű vagyon került, 33 284 616 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezte az alperest.

[18] Megállapította, hogy a Ptk. 4:42. § (3) bekezdése és az 5:75. § alapján a felperest megillette az üzlethelyiség bérleti díjának a fele, azonban az alperes nem bizonyította, hogy azzal valóban elszámolt. 2020. októberétől 2021. áprilisáig az alperes havi 10 000 forinttal kevesebbet fizetett a felperesnek, majd ezt követően már egyáltalán nem teljesített, az összes elmaradt haszon így 400 000 forint, amelynek megfizetésére szintén kötelezte az alperest.

[19] Alaposnak találta a felperes többlethasználati díj iránt igényét is a Ptk. 5:74. § alapján. A n.-i helyrajzi szám1 helyrajzi számú ingatlan értékét, valamint annak használati díját az aggálytalan szakértői vélemény alapján állapította meg. Többlethasználati díjként 2019. december 1. és 2024. január 31. között 4 182 391 forint megfizetésére kötelezte az alperest.

[20] Az alperes személyesen, jogi képviselő nélkül előterjesztett bizonyítási indítványait a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 74. § (1) bekezdésére tekintettel figyelmen kívül hagyta.

[21] A Pp. 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes részére perköltség fizetésére a felperes 82%-os pernyertességét figyelembe véve, és rendelkezett a le nem rótt illeték és előlegezett szakértői költség megfizetéséről.

[22] Az alperes fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte a Pp. 381. § alapján. Kérte továbbá a felperest első- és másodfokú perköltségében marasztalni.

[23] Eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 276. §-t megsértve elutasította a n.-i 'bank neve' jogutódjának megkeresésére irányuló bizonyítási

indítványát. Az elsőfokú bíróság ezzel elzárta annak lehetőségétől, hogy igazolja, milyen különvagyoni összegeket fordított a ház megépítésére, a bizonyítás alapjaiban változtatta volna meg a megosztandó közös vagyon körét.

[24] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része ellentétes az indoklásban rögzítettekkel, továbbá olyan számszaki hibákat és elírásokat alkalmaz, amelyek a felülbírálatra alkalmatlanná teszik. Az ítélet indoklásának [26] bekezdése szerint a n.-i helyrajzi szám26, helyrajzi szám27 és helyrajzi szám28 helyrajzi szám alatti ingatlanokat a bíróság a felperes tulajdonába kívánta adni, az ítélet rendelkező részében ezek a felperes tulajdonába adott ingatlanok felsorolásából hiányoznak. A vagyoneleltár 19. sorszáma alatt felvett 'forgalmi rendszám'1 forgalmi rendszámú 'gépjármű típusa' típusú személygépkocsit az elsőfokú bíróság 5 500 000 forint értékben adta az alperes tulajdonába, holott az indoklás [3] bekezdése szerint a közös vagyon körében 3. tételszám alatt ennek a vagyontárgynak csupán 3/8 tulajdoni illetősége szerepel 2 062 500 forint értékben. Az alperes tulajdonába adott vagyonelemeknél, illetőleg az indoklás [3] bekezdésében a közös vagyontárgyak listájának 2. tételében téves helyrajzi szám szerepel, az helyesen N. helyrajzi szám29 helyrajzi szám. Emellett az ítéletben foglalt vagyoneleltár 6., 8.-15., 19., 21.-25., 27.-29., 32., 33., 35.-38. tételszámon meghatározott elemeinek értéke nem egyezik meg a felek által elfogadott értékkel. Az elsőfokú bíróság ekként megsértette a Pp. 346. § előírásait, mindezek jellegüket, súlyukat és érdemi döntésre gyakorolt hatásukat tekintve elengedhetetlenné teszik az elsőfokú eljárás megismétlését.

[25] Az alperes továbbá sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó anyagi jogszabályokat megsértve szüntette meg úgy a vagyonközösséget, hogy őt 33 684 616 forint megfizetésére kötelezte felperes irányába. Már az ellenkérelemben is hangsúlyozta, hogy a készpénzben való megváltási összeg teljesítésére nem képes, az elsőfokú bíróság ezt figyelmen kívül hagyta, amely a Ptk. 4:4. §-ába, 4:60. §-ába és 5:84. §-ába ütközik, valamint ellentétes a bírói gyakorlattal is. A Kúria Polgári Kollégiumának 1/2022. (V.30.) PK véleménye alapján elsősorban a közös vagyon természetbeni megosztására kell törekedni, emellett az értékkülönbséget fizetési kötelezettség minimalizálása a cél. A bennlakó tulajdonostárs teljesítőképessége vizsgálatának elmaradása olyan súlyú szabálysértés, mely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolja a Kúria Pfv.I.20.773/2013/10. számú végzése szerint.

[26] Állította továbbá, hogy az alperes és az elsőfokon eljáró bíró közötti kommunikáció túlmént a személyeskedésen, amely, mint többlet tényállási elem kellő alapot ad a Nyíregyházi Törvényszék kizárására előterjesztett kérelem felülvizsgálatához.

[27] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint az alperes kötelezését másodfokú perköltségének megfizetésére. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok egyenként és összességében történt egybevetésével helyesen állapította meg, az abból levont jogkövetkeztetése is megalapozott.

[28] Az ítélet [17] bekezdésében az elsőfokú bíróság kellően megindokolta, hogy miért nem teljesítette az alperes bizonyítási indítványát. Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés köré-ben tájékoztatta az alperest a bizonyítási teherről, ennek ellenére az alperes további bizonyítási indítványt nem tett. A bizonyítási indítvány továbbá nem felelt meg a Pp. 275. §-nak: a különvagyonra vonatkozó, általánosságban tett előadás mellett a konkrét tények,összepszerúségek és időpontok előterjesztése nélkül a megkeresés nem alkalmas a különvagyoni állítások bizonyítására.

[29] Az elsőfokú ítélet valóban tartalmaz számítási hibát és elírásokat, azonban azok az ítéletet nem teszik felülbírálatra alkalmatlanná. Az elsőfokú ítélet rendelkező része valóban nem tartalmazza a N. helyrajzi szám26, helyrajzi szám27 és helyrajzi szám28

helyrajzi szám alatti ingatlanokat, azonban az ítélet [26] bekezdéséből megállapítható, hogy a bíróság 15 440 000 forinttal számolta el a felperes kizárólagos tulajdonába adott ingatlanokat, amelyek helyesen 15 406 747 forintot tesznek ki. Tévesen hivatkozik az alperes arra, hogy a 'gépjármű típusa' típusú személygépkocsit az elsőfokú bíróság 5 500 000 forint értékben adta volna a tulajdonába, az alperes felé elszámolt érték helyesen a vagyonmérlegben a 3. tétel alatt megjelölt 2 062 500 forint. Nem vitatta, hogy a vagyonmérleg összegei az 5. és 6. tételtől kezdődően elírás folytán elcsúsztak, azonban az ingatlanok forgalmi értékét a törvényszék a felek által közösen meghatározott értéken számolta el. Az elírások javíthatóak, így az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmas.

[30] Az elsőfokú bíróság a felperesi kereset és alperesi ellenkérelem korlátai között elsősorban az alperesi ellenkérelmet figyelembe véve osztotta meg a közös vagyont, a felek kérelmén nem terjeszkedett túl. Az alperes maga hivatkozott a Ptk. 4:60. § (2) bekezdésére a fellebbezésében, márpedig az elsőfokú eljárás során akként nyilatkozott, hogy az ellenkérelemben közölt megosztási módon az ott írt természetbeni megosztást tartja elfogadhatónak, a felperes részére a vagyonleltár 11., 14.-28., 30., 31. és 38. szám alatti ingatlanait adja át, összesen 15 406 747 forint értékben, melynek az elsőfokú bíróság ítélete megfelel. Rámutatott, hogy az alperes 81 962 485 forint értékű vagyontömeghez jutott, így megfelelő teljesítőképességgel rendelkezik.

[31] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében a fellebbezésben foglaltakat fenntartotta. Továbbra is állította, hogy az elsőfokú ítélet olyan eljárási és anyagi jogi jogszabályokat sért, melyek kizárólag új eljárásban orvosolhatóak, ezért az ítélet hatályon kívül helyezése nem mellőzhető.

[32] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdésében írt feltételek hiányában tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

[33] A hatályos polgári perrendtartás kifejezetten lehetővé teszi a kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezés előterjesztését azzal, hogy a Pp. 371. § (2) bekezdése alapján ilyen fellebbezési kérelem a Pp. 379-381. §-ban foglaltakra hivatkozva terjeszthető elő. Ennek értelmében az ítélet hatályon kívül helyezését a fél az abszolút hatályon kívül helyezési okok mellett akkor is kérheti, ha az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak az ítélet érdemére kiható megsértésére hivatkozik. A másodfokú bíróság kötött a fellebbezési kérelemhez, a 382. §-a szerint, ha a fél kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül és a fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével az ügy érdemét nem érintve az elsőfokú ítéletet helybenhagyja. Mivel az alperes kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte, annak megváltoztatását nem, a Pp. 382. § szerint az ítéltábla érdemben nem vizsgálhatta az elsőfokú ítéletet, hanem csak azt, hogy történt-e az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt (Kúria Pfv.I.20.994/2020/10.). Amennyiben ugyanis a fél kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezése iránt terjeszt elő fellebbezést, úgy nem kéri a fellebbezés érdemi elbírálását, tehát az arról történő állásfoglalást, hogy a támadott határozat rendelkezése helytálló-e, csupán azt állítja, hogy az elsőfokú eljárás részleges vagy teljes megismétlését indokoló olyan eljárási hiba történt, amely miatt nem lehetséges az érdemben való jogerős döntés. Kizárólag a fellebbezéssel támadott határozat megváltoztatására irányuló fellebbezésben kérheti a fél a másodfokú bíróság arról történő állásfoglalását, hogy a határozat rendelkezése érdemben helyes-e (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.417/2020/5., Pf.I.20.062/2022/4.).

[34] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezését megalapozó körülményt nem észlelt. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel rögzíti, hogy a fél a Pp. 15. § (2) bekezdése szerint a bíróval szembeni kizárási okot az eljárás bármely szakaszában, az

eljárást befejező határozat meghozataláig jelenthet be. Az alperes az elsőfokú eljárás során kérte a Nyíregyházi Törvényszék kizárását a perből, a Debreceni Ítéltábla Pkk.I.20.170/2023/2. szám alatti végzésével a kizárás iránti kérelmet elutasította. E végzés felülvizsgálatára a Pp. nem nyújt lehetőséget, ugyanakkor a fél ismételt kizárás iránti kérelmet nyújthat be, de a Pp. 15. § (2) bekezdése szerint csak az eljárást befejező határozat meghozataláig. Az alperes által a fellebbezésben az eljárás bírójának kizárása vonatkozásában előadottak így nem lehettek alaposak, a Pp. 380. § a) pontjában írtak nem voltak megállapíthatóak.

[35] Az ítéltábla ezért a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdés, 371. § (1) bekezdés b) pont] csak azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben hivatkozottak szerint megsértette-e az elsőfokú eljárás lényeges szabályait, az eljárási szabálysértés – amennyiben ez megállapítható – kihatott-e az ügy érdemi eldöntésére, továbbá annak orvoslása a másodfokú eljárásban lehetséges vagy észszerű-e. A Pp. 381. §-ára alapított hatályon kívül helyezésnek ugyanis csupán egyik feltétele az elsőfokú eljárás lényeges, a fellebbezésben kifejezetten hivatkozott szabályainak megsértése, mely kihat az ügy érdemi eldöntésére; míg másik feltétele, hogy annak orvoslása a másodfokú eljárásban ne legyen lehetséges vagy észszerű.

[36] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 276. §-ának megsértésével utasította el a pénzintézet megkeresésére vonatkozó bizonyítási indítványát.

[37] A Ptk. 4:34. § (2) bekezdésében, 4:37. § (1) bekezdésében foglalt közös vagyoni vélelem szerint az életközösség fennállása alatt szerzett, illetőleg annak megszakadásakor meglévő vagyontárgyat a házastársak egyenlő arányú közös vagyonának kell tekinteni mindaddig, amíg annak részben vagy egészben különvagyoni jellegét nem bizonyítják. A bizonyításra a különvagyon állító fél, jelen perben az alperes köteles a Pp. 265. § (1) bekezdése szerint, a bizonyítás sikertelenségét is ezen fél köteles viselni. A törvényi vélelemre tekintettel annak van jelentősége, hogy az adott vagyontárgy megszerzéséhez ténylegesen a házastársi közös vagyont vagy valamely házastárs különvagyonát használták-e fel. A perben különvagyoni befordulásra hivatkozó félnek ezért bizonyítania kell, hogy ilyen különvagyonnal rendelkezett, továbbá az okozati összefüggés körében azt is bizonyítani szükséges, hogy a különvagyonát az adott vagyontárgy megszerzésére fordította. A házastársi közös vagyon megosztása során a különvagyon és az okozati összefüggést egyértelműen, meggyőzően, tehát kétséget kizáróan kell igazolni (Kúria Pfv.II.20.313/2018/8., Pfv.II.20.429/2016/3.). Az alperesnek a perben tehát nemcsak azt kellett bizonyítania, hogy a házasság előtt az általa állított különvagyoni megtakarítással rendelkezett, hanem azt is, hogy ezen összeget vagy annak egy részét a N. helyrajzi számú helyrajzi számú ingatlan felépítésére fordította. Ezzel összefüggésben – figyelemmel a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pontjának bc) alpontjára is – elő kellett volna adnia az általa előadottakat megalapozó összes jogilag releváns és konkrét (határozott) tény, részletes ténybeli előadást kellett volna tennie arról, hogy az általa állított összegű különvagyon pontosan mikor és mire fordították az építkezés körében, abból az építkezés mely mozzanatait finanszírozták, valamint e vonatkozásban is bizonyítási indítványokat kellett volna előterjesztenie. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy önmagában annak a bizonyítása, hogy a házasság megkötését megelőzően az alperes különvagyoni megtakarítással rendelkezett, az általa állított különvagyoni befordulás igazolására nem lett volna alkalmas. A Pp. 276. § (3) bekezdése szerint a bíróság a fél által előterjesztett bizonyítási indítványához nem kötött, az (5) bekezdés szerint mellőzi a bizonyítás elrendelését, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. Figyelemmel arra, hogy a

fentiek szerint a felperes által indítványozott bizonyítás önmagában az okozati összefüggés bizonyítása nélkül az általa hivatkozottak igazolására nem volt alkalmas, az elsőfokú bíróság annak teljesítését jogszabálysértés nélkül mellőzte.

[38] Rámutat továbbá az ítéltábla, hogy a már kifejtettek szerint az eljárási szabálysértés a Pp. 381. §-a alapján csak akkor lehet oka az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének, ha annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű. Önmagában egy pénzügyi megkeresés foganatosítása ilyenek nem minősül, a megkeresésre irányuló bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság is teljesítheti, az a másodfokú eljárás kereteit nem haladná meg.

[39] Az alperes továbbá az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértésként hivatkozott a Pp. 346. §-ának megsértésére kiemelve, hogy az elsőfokú ítélet több elírást tartalmaz, ellentmondás található az ítélet indokolása és rendelkező része között, illetőleg az egyes vagyontárgyak vagyonszerűségben meghatározott értéke is eltér a felek által közösen meghatározott értéktől. Az ítéltábla általánosságban rögzíti, hogy az indokolási kötelezettség megszegése – a Pp. 380. § c) pontjában fogalt eset kivételével – általában nem alapozza meg az ítélet hatályon kívül helyezését, mivel az indokolás megváltoztatásával vagy kiegészítésével az rendszerint orvosolható a másodfokú eljárásban.

[40] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes tulajdonába adott vagyonelemeknél 18. sorszám alatti tétel, illetőleg az indokolás [3] bekezdésében a közös vagyontárgyak listájában a 2. sorszámú tétel esetében az ingatlan helyrajzi száma téves, az helyesen N. helyrajzi szám29 helyrajzi szám. Ez azonban nem eljárási szabálysértés, csupán elírás, amely a Pp. 352. § szerint az elsőfokú bíróság, de a 353. § szerint – az ítélet érdemi felülbírálatára esetén – akár a másodfokú bíróság által is kijavítható.

[41] Az elsőfokú ítélet indoklásának [26] bekezdésében felsorolja azon ingatlanokat, melyeket a felperes tulajdonába ad, azonban a rendelkező részben ezek közül a N. helyrajzi szám26, helyrajzi szám27 és helyrajzi szám28 helyrajzi szám alatti ingatlanok felperesi tulajdonba adásáról valóban nem rendelkezik, azaz az ítélet indokolása és rendelkező része egymásnak nem feleltethető meg maradéktalanul. Ez azonban szintén olyan eljárási szabálysértés, amely az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem esetén a másodfokú eljárásban orvosolható lenne.

[42] A Pp. 266. § (1) bekezdése alapján a bíróság a felek által egyezően előadott tényállítást valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében nem merül fel kételye. Az elsőfokú bíróság a házastársi közös vagyon körének értékét elsődlegesen a felperes kereseti tényállítása alapján állapította meg figyelemmel arra, hogy az alperes érdemi ellenkérelme szerint természetbeni megosztás esetén a felperes által a keresetben meghatározott értékeket nem kifogásolta. Kétségtelen, hogy az elsőfokú ítélet [3] bekezdésében felállított közös vagyonra vonatkozó vagyonszerűség egyes vagyontárgyak értékét ennek ellenére nem a felek által közösen elfogadottak szerint rögzíti, azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy ez elírásra vezethető vissza. Az elsőfokú bíróság a vagyonszerűség 4. pontjában a 'bank neve'-nél vezetett közös számlán lévő 2 432 704 forintot tüntette fel elírás folytán ismételt a vagyonszerűség 6. tételében a t.-i helyrajzi szám41 helyrajzi számú ingatlan ellenértékeként is, majd ezt követően az ingatlanok értékei mindig egy sorral lejjebb tolódtak el. A Pp. 352. § (1) bekezdése szerint az ítéletben található elírások kijavítással orvosolhatóak; továbbá az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem esetén az elsőfokú ítélet ezen hibája szintén orvosolható lett volna. Ekként a Pp. 381. §-ában írt feltétel ez esetben sem áll fenn. Hasonlóképpen az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára, az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem esetén orvosolható lett volna a vagyonszerűség 19. sorszáma alatt felvett 'gépjármű típusa' típusú személygépkocsira vonatkozó elszámolás is.

[43] Az alperes a kizárólagosan az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a teljesítőképességére vonatkozó védekezését figyelmen kívül hagyva szüntette meg úgy a vagyonközösséget, hogy neki a felperes irányába jelentős összegű fizetési kötelezettséget állapított meg, amely a Ptk. 4:4. §, 4:60. § és 5:84. §-ba ütközik. Az alperes e körben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemét érintő kérdések és az ügy alapjául szolgáló anyagi jogi jogszabály értelmezése során járt el jogellenesen. Annak vizsgálata azonban, hogy az elsőfokú bíróság döntése a Ptk. alperes által felhívott rendelkezéseinek megfelel-e, a Pp. 369. § (3) bekezdése szerinti az ítélet anyagi jognak való megfelelése körében vizsgálható, az anyagi jogi felülbírálat része. Az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatára irányuló, az ítélet megváltoztatását kérő fellebbezési kérelmet ugyanakkor az alperes nem terjesztett elő; a fellebbezés tartalom szerinti elbírálására irányadó 1/2019. polgári jogegységi határozatban foglaltak nem értelmezhetőek kiterjesztően a jogi képviselő által az ítélet elleni fellebbezésre. A Ptk. felhívott rendelkezéseinek megsértése nem eljárási, hanem anyagi jogi jogszabálysértés, így a Pp. 381. §-on alapuló hatályon kívül helyezésnek nem lehet indoka.

[44] A fellebbezésben állított jogszabálysértések mindezekre tekintettel nem alapozták meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 381. § szerint, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az ügy érdemét nem érintve helybenhagyta a Pp. 382. §-ában foglaltaknak megfelelően. Az ítéletben fogalt elírások kijavítására a Pp. 352. § (1) bekezdése a felek kérelmére vagy hivatalból is lehetőséget biztosít.

[45] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes másodfokú eljárással felmerült költségét, melyet a felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (5) bekezdése alapján számított fel. Az ezen rendelkezés alapján megállapítható ügyvédi munkadíj összegét ugyanakkor az ítéltábla az Ükr. 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, figyelemmel arra, hogy a felperes mindösszesen 7,5 oldal fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett, melyből több mint 2 oldal az elsőfokú ítélet és a fellebbezés rendelkezéseit ismétli meg. Értékelte továbbá az ítéltábla, hogy a fellebbezés kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, így a másodfokú eljárásban kizárólag jog-kérdésben kellett dönten, a felperes jogi képviselőjének is kizárólag erről kellett nyilatkozni. Az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan az ítéltábla 250 000 forint ügyvédi munkadíjat állapított meg. A Pp. 81. § (5) bekezdése alapján a sikertelenül fellebbező alperes perköltségét saját maga köteles viselni, ideértve a lerótt fellebbezési illeték összegét is.

Debrecen, 2024. június 4.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró